

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 575/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom Mgr. Romanom Nagyom, Akademická 4, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 CoPr 1/2015 z 22. októbra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 69/2016 z 22. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoPr 1/2015 z 22. októbra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 69/2016 z 22. februára 2017.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 Cpr 2/2011 domáhala určenia, že výpoveď pracovného pomeru, ktorá jej bola daná listom z 26. mája 2011, je neplatná s tým, že odporca ([REDACTED]) je povinný jej zaplatiť náhradu mzdy. O návrhu sťažovateľky rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 Cpr 2/2011 z 13. mája 2014, ktorým návrh zamietol a uložil sťažovateľke zaplatiť odporcovi náhradu trov konania. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka odvolala, preto tento rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní rozsudkom sp. zn. 7 CoPr 1/2015 z 22. októbra 2015 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil a uložil sťažovateľke zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na sťažovateľkou vnímané nedostatky v odôvodnení rozsudku okresného súdu v spojitosti s jeho následným potvrdením krajským súdom podala sťažovateľka proti rozsudku krajského súdu z 22. októbra 2015 dovolanie. Najvyšší súd po preskúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Z toho dôvodu o podanom dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 6 Cdo 69/2016 z 22. februára 2017 a dovolanie odmietol.

3. Sťažovateľka akcentuje nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí, predovšetkým rozsudku krajského súdu. Podľa sťažovateľky sa krajský súd vôbec v napadnutom rozsudku z 22. októbra 2015 nezaoberal namietaným nedostatočným odôvodnením rozsudku okresného súdu, predovšetkým k otázke voľných pracovných miest. Podľa sťažovateľky v jej prípade neboli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku okresného súdu, naopak, krajský súd ho mal zrušiť z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku účinného v tom čase (ďalej len „OSP“). Sťažovateľka v konaní na okresnom súde poukázala na tri voľné pracovné miesta, ktoré ku dňu jej výpovede u odporcu existovali, no neboli jej ponúknuté. Tým neboli splnené hmotnoprávne podmienky výpovede podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Tiež najvyšší súd,

ktorý rozhodoval o dovolaní sťažovateľky, podľa jej názoru posúdil podmienky prípustnosti dovolania nesprávne, v dôsledku čoho došlo k porušeniu v sťažnosti označených práv.

4. Vzhľadom na uvedené nedostatky sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovorom rozsudkom krajského súdu z 22. októbra 2015 a uznesením najvyššieho súdu z 22. februára 2015. Zároveň požaduje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutia a priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

8. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Ústavný súd poznamenáva, že medzi základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

10. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach pravidelne konštatuje, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, a ako taký v zásade nie je oprávnený skúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Ústavný súd taktiež neskúma, či bol v konaní pred všeobecným súdom náležite zistený skutkový stav. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti postupu všeobecného súdu s ochranou základných práv a slobôd garantovanou ústavou, resp. s ochranou ľudských práv a základných slobôd garantovanou medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (II. ÚS 21/96, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01).

11. Ústavný súd tak môže preskúmať iba také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo v samotných rozhodnutiach, došlo k porušeniu základného práva a slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom skúmania zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by tieto závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Súčasťou práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

12. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu a argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutých rozhodnutí.

K namietanému porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru rozsudkom krajského súdu

13. Podstata argumentácie sťažovateľky sa sústreďuje na nedostatočné odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Podľa sťažovateľky krajský súd sa nezaoberal jej odvolacími námietkami, ktorými poukazovala na nedostatočné odôvodnenie rozsudku okresného súdu.

Išlo predovšetkým o otázku voľných pracovných miest, ktoré ku dňu jej výpovede u zamestnávateľa existovali, no neboli jej ponúknuté. Tým neboli splnené hmotnoprávne podmienky výpovede podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Na tento nedostatok sťažovateľka v konaní na okresnom súde poukazovala, no z odôvodnenia rozsudku okresného súdu nie je vôbec zrejmé, ako sa súd vysporiadal s touto pre rozhodnutie závažnou skutočnosťou. Tento nedostatok sa snažil konvalidovať krajský súd v napadnutom rozsudku, kde na strane 7 po zhodnotení situácie vychádzal krajský súd zo záveru, že tieto pracovné miesta fakticky zanikli. Odporca ako zamestnávateľ tak v čase výpovede nemal možnosť sťažovateľku ďalej zamestnávať, a to ani na kratší pracovný čas. Tým bola splnená aj hmotnoprávna podmienka výpovede podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Krajský súd tak dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu z 13. mája 2014, ktorým bol návrh sťažovateľky zamietnutý, je správny, a preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

14. Podľa sťažovateľky krajský súd nahradil činnosť okresného súdu pri posudzovaní otázky, ktorá bola pre rozhodnutie podstatná a s ktorou sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nezaoberal. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky preskúmal ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že postup krajského súdu, ktorý sa v odôvodnení rozsudku jasne a zrozumiteľne vysporiadal s touto podstatnou námietkou, nemožno hodnotiť ako porušenie označených práv sťažovateľky. V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na svoj ustálený názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Krajský súd tak v tejto časti doplnil argumentáciu okresného súdu o vyhodnotenie otázky, prečo pracovné miesta, na ktoré sťažovateľka poukazovala, nebolo možné považovať za voľné pracovné miesta vhodné na jej zamestnanie v zmysle § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Krajský súd tak logicky a presvedčivo objasnil otázku ponukovej povinnosti odporcu, čím zacelil v tejto otázke odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Právne závery krajského súdu pritom konzistentne podporovali a dopĺňali právne závery okresného súdu o splnení podmienok pre platnosť výpovede, čo bolo dôvodom na odmietnutie jej návrhu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná

rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. Ústavný súd preto nezistil, že by aplikovaný postup krajského súdu pri odôvodňovaní rozsudku z 22. októbra 2015 a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

K namietanému porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu

16. Ako už bolo uvedené, najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol, pretože smerovalo proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nebolo prípustné § 238 (OSP), nebola preukázaná procesná vada konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 OSP. Preto najvyšší súd dovolanie odmietol v zmysle § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako procesne neprípustné. V odôvodnení sa najvyšší súd podrobne zaoberal aj postupom krajského súdu, ktorý doplnil čiastočne chýbajúcu argumentáciu súdu prvého stupňa v otázke voľných pracovných miest. Postup krajského súdu však nevyhodnotil ako taký, ktorý by prekračoval hranicu, kedy by bolo namieste rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť s cieľom odstránenia nedostatkov v odôvodnení podkladov rozhodnutia. Najvyšší súd pritom objasnil aj to, v čom spočíva hranica určujúca, kedy ešte možno rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a kedy ho už bude namieste zrušiť. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že záver najvyššieho súdu nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený, naopak, najvyšší súd svoje právne názory jasne, výstižne a najmä vysoko kvalifikovane odôvodnil. Na týchto jeho záveroch neprislúcha ústavnému súdu pre nedostatok právomoci nič meniť, dopĺňať či inak rozvíjať (m. m. I. ÚS 429/2014).

17. V uznesení najvyššieho súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu, pričom tento záver ústavného súdu sa vzťahuje aj na rozsudok krajského súdu.

18. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutými rozhodnutiami (krajského súdu a najvyššieho súdu, pozn.) a obsahom základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní odmietol v celom rozsahu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

19. Pretože sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017